

БУЛАТ Анатолій Федорович (17. 12. 1947, Дніпропетровськ) — гірничий інженер. Доктор технічних наук (1990), професор (1994), академік НАНУ (2000). Заслужений діяч науки і техніки України (1997). Премія ім. О. Динника АНУ (1992), Державна премія України в галузі науки і техніки (1996). Орден князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2018). Закін. Дніпроп. гірн. інститут (1972). Від 1965 працює в Інституті геотех. механіки НАНУ (Дніпропетровськ): механік, інж., м. н. с. (1975–79), ст. н. с. (1979–82), учений секр. (1982–86), заст. дир. з наукової роботи (1986–92), від 1992 — директор Осн. напрямки наук. діяльності: дослідж. механізмів руйнування гірських порід при різноманіт. шляхах і режимах навантаження; розроблення засобів контролю та малоенергоємного керування процесами руйнування гранично напружених гірських порід. Запропонував нові способи та методики дослідж. й оцінки поведінки гірських порід після досягнення межі міцності. Встановив закономірність руйнування гранично напружених порід при малоенергоємних впливах і визначив умови, за яких масив гірських порід зупиняє або активізує самовільне руйнування порід у приконтурній зоні гірн. виробок. Ці результати визнані наук. відкриттям і широко відомі в Україні та за її межами. З'ясував фрактал. природу структур руйнування гірських порід і масивів, зокрема тріщинної структури вугілля.

Сформував і очолив новий наук. напрям у галузі гірн. механіки щодо створення техніки й технології ведення гірн. робіт на великих глибинах. Осн. наук. праці стосуються дослідж. властивостей напружено-деформованого стану гірського масиву, закономірностей перебігу геомех. процесів, механізму формування гірн. тиску при веденні очисних робіт, створення нових методів і засобів контролю стану масиву, технологій і засобів керування гірн. тиском. Створив наук. школу з вирішення паливно-енергет. проблем на підставі нетрадиц. технологій видобутку та переробки вугілля і шахтного газу.

Основні праці

Управление геомеханическими процессами при отработке угольных пластов. К., 1987 (співавтор); Геофизический контроль массива при отработке угольных пластов. К., 1990 (співавтор); Управление состоянием предельно напряженного породного массива малоэнергоемкими воздействиями. К., 1993 (співавтор); Создание, эксплуатация и ремонт горношахтного оборудования для очистки забоев крутых и наклонных угольных пластов. Д., 1999 (співавтор); Технология подземной разработки и процессы горных работ в очистных забоях крутых и крутонаклонных угольных пластов. Дн., 2000 (співавтор); Напряженно-деформированное состояние анизотропного породного массива при отработке угольных пластов. Дн., 2000 (співавтор); Проведение и эксплуатация горизонтальных горных выработок на шахтах с крутым и наклонным залеганием угольных пластов. Д., 2001 (співавтор); Опорно-анкерное крепление горных выработок угольных шахт. Дн., 2002 (співавтор); Механика вибрационно-пневматических машин эжекторного типа. К., 2002 (співавтор).

Рекомендована література

1. 50-річчя члена-кореспондента НАН України А. Ф. Булата // Вісн. НАНУ. 1997. № 11, 12;
2. Вербиченко В. Через закриття шахти – до теплоенергетичного комплексу // УК. 2000. № 93.

В. Г. Перепелиця

Бібліографічний опис:

Булат Анатолій Федорович / В. Г. Перепелиця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37845>. - Останнє поновлення : 2018.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).